

NIEPOŻĄDANE DZIAŁANIA LEKÓW ZIOŁOWYCH W MONITOROWANIU SPONTANICZNYM- DOŚWIADCZENIA REGIONALNEGO OŚRODKA MONITOROWANIA NIEPOŻĄDANYCH DZIAŁAŃ LEKÓW W KRAKOWIE

JAROSŁAW WOROŃ, ELŻBIETA KOSTKA-TRĄBKA

Zakład Farmakologii Klinicznej Katedry Farmakologii CM UJ, Kraków
Regionalny Ośrodek Monitorowania Niepożądanych Działań Leków, Kraków

Problem zapewnienia pacjentom skutecznej i równocześnie bezpiecznej farmakoterapii jest jednym z najważniejszych zadań współczesnej medycyny.

Wśród pacjentów obserwuje się niesłabnące przekonanie o całkowitym bezpieczeństwie stosowania leków roślinnych, a zatem bardzo często nie dopuszcza się sytuacji w której preparat roślinny staje się źródłem wystąpienia działań niepożądanych. Niestety pogląd ten podziela wielu lekarzy oraz farmaceutów. Prowadzi to do błędnego przekonania o niemożliwości wystąpienia działań niepożądanych podczas leczenia lekami roślinnymi oraz niejednokrotnie prowadzi do uspienia czujności w aspekcie niekorzystnych interakcji leków roślinnych z innymi równocześnie stosowanymi.

W okresie od 1 stycznia 2005 do 15 września 2006 Regionalny Ośrodek Monitorowania Niepożądanych Działań Leków w Krakowie otrzymał 25 raportów o wystąpieniu działań niepożądanych u pacjentów stosujących leki roślinne.

NAZWA SUROWCA, LEKU ROŚLINNEGO, ILOŚĆ RAPORTÓW	RAPORTOWANE DZIAŁANIA NIEPOŻĄDANE	CZYNNIKI RYZYKA, DODATKOWE INFORMACJE
Ginkgo biloba- Ginkofar, Bilobil, Tinct. Ginkgo bilobae, n=5	Wylew krwawy do gałki ocznej, krwawienie z nosa	Wszystkie osoby u których wystąpiły działania niepożądane przyjmowały równocześnie leki przeciwplytkowe (aspiryna, tienopirydyny)
Echinacea sp.- Echinasal, Echinacea ratiopharm, n=2	Pokrzywka	W 1 przypadku u dziecka współistniała alergia na jad owadów błonkoskrzydłych
Cortex salicis- Salicortex, n=2	Bóle w nadbrzuszu, nudności	W 1 przypadku w wywiadzie choroba wrzodowa żołądka, w 2 przypadku pacjent przyjmował równocześnie NLPZ

Panax ginseng- Panaxan, Ginsengin, n=2	Wzrost ciśnienia tętniczego zaburzenia snu	U jednej z pacjentek w chwili rozpoczęcia przyjmowania żeń-szenia współistniało nadciśnienie tętnicze, odstawienie leku roślinnego spowodowało ustąpienie opisywanego działania niepożądanego
Folium Sennae- Senes fix, Senefol, n=2	Kurczowe bóle brzucha, nudności	Brak
Serenoa serulata- Prostatol Uno, n=2	Nudności, wymioty, bóle w nadbrzuszu	W obydwu przypadkach zaistniała konieczność odstawienia leku
Aloe vera- sok z aloesu, n= 2	Bóle brzucha , biegunka	U 1 z pacjentów u którego wystąpiły działania niepożądane w wywiadzie colitis ulcerosa
Hypericum perforatum- Deprim forte, n=1	Śródcykliczne krwawienia z dróg rodnych	Pacjentka przyjmowała równocześnie doustną hormonalną antykoncepcję, działanie niepożądane wystąpiło w wyniku niekorzystnej interakcji leków
Withania somnifera- Ashwagandha, n=1	Bóle brzucha, nudności, wymioty	Brak
Capsicum sp., n= 1	Rumień skóry z towarzyszącym świądem	Brak
Vitex agnus-castus- Castagnus, n=1	Bole i zawroty głowy	Odstawienie leku spowodowało ustąpienie opisywanych objawów niepożądanych
Cimicifuga racemosa- Naturapia menopauza, n= 1	Ucisk w prawym podżebrzu, wzrost aktywność AspAT, Alat	Odstawienie leku oraz zastosowanie preparatu Heparegen spowodowało ustąpienie opisywanych objawów niepożądanych
Allium sativum- Alitol, n=1	Krwawienie z nosa	Pacjentka przyjmowała równocześnie acenokumarol
Vaccinum myrtillus- Bilberin, n=1	Bóle brzucha, biegunka	Po odstawieniu leku opisywane objawy ustąpiły bez leczenia
Borago officinalis- Boragolandyna, n=1	Biegunka	Odstawienie leku spowodowało ustąpienie opisywanych objawów niepożądanych

Jak widać z przedstawionych informacji leki roślinne mogą być przyczyną wystąpienia działań niepożądanych o różnym obrazie klinicznym. Znajomość profilu bezpieczeństwa leków roślinnych stanowi istotny element zwiększenia bezpieczeństwa farmakoterapii.